

סוכה יח. (שורה 11) עד יט. (נקודתיים)

ביאורים

פי תקרה יורד וסותם: האמוראים נחלקו האם ניתן לומר ולראות כאילו חודה של התקרה נמשך ויורד למטה ומגיע עד לקרקע (אף שבפועל אין שם מחיצות אמיתיות), ובעקבות כך להחשיב חלל שמתחת תקרה ללא מחיצות, לסוכה ולרשות היחיד. (ראה את פרטי הדינים בשו"ע ססא/ב)

באמצעות מה ניתן למעט אויר ברוחב 3 טפחים שבסכך?

כשהאוויר יהיה פחות מ-3 טפחים נחשב ללבוד (וכאילו אין כאן אויר).

בסוכה גדולה: גם בסכך פסול.

כי כך אין בפני עצמו שיעור אויר או סכך פסול שפוסלים.

בסוכה קטנה: רק בסכך כשר.

ולא בסכך פסול: כיוון שביחוד יש שיעור חשוב של 3 טפחים ללא סכך כשר - ולכן לא מצטרפים עם הסכך הכשר להשלים לשיעור סוכה מינימלית.

האם קיים דין לבוד גם באמצע (בגובה הסכך - תוס') ולא רק מן הצד (=סמוך לדופן)?

דעה 1: לא.

דעה 2: כן

המקור - משנה מאהלות:

ארובה שפחותה מ-3 טפחים - אין דינה כסתומה (כאהל).

דעה 2 סוברת שאין ללמוד מדין טומאה כיוון שזו הלכה למשה מסיני מקומית.

דעה 1 סוברת שאין ללמוד מדין מבוי שהוא מדרבנן!

המקור - ברייתא העוסקת בדין קורת מבוי:

קורה שיוצאת מכותל ומגיעה עד פחות מ-3 טפחים לקורה שיוצאת מהכותל שממול - המבוי כן מוכשר.

דרשותיו של ר' יהודה בר אלעאי:

• בית שגגו נפחת באמצעיתו וסיכך על הפחת: הסוכה כשרה.

ר' ישמעאל בר' יוסי - כך פירש אבא:

• רק בתנאי שהמרחק של הפחת מהדופן לא יותר מ-4 אמות.

• 'אברומא' (=סוג דג קטן): מותר באכילה.

• רק של מקום פלוני (שאינו מגדל שרצים).

סוגיית סוראסיכך ע"ג אכסדראפירוש: חצר המוקפת אכסדרא, וסיכך באוירה של חצר, וסמך הסכך על הקירוי של האכסדרא.יש לה פצימין:פצימין: עמודים שהמרחק ביניהם פחות מ3 טפחים.

כשרה. (מדין לבד)

אין לה פצימין:במשנה (יז.) מדובר שאין פי התקרה ניכר ולכן לא אומרים פי תקרה וכו'.אביי: כשרה – כן אומרים 'פי תקרה יורד וסותם'.רבא: פסולה – לא אומרים 'פי תקרה יורד וסותם'.סוכה שבאמצע החצר (ללא אכסדרה) עם 2 דפנות מקבילות בלבד:מודה אביי שלא אומרים 'פי תקרה יורד וסותם', כיוון שרבים עוברים דרך שם.
(ר' 20 שורות ראשונות ב-יח: בתוס' הראשון)אכסדרא בבקעה (=שרבים לא עוברים שם - רש"ש):רב: דינה כרשות היחיד – כן אומרים 'פי תקרה יורד וסותם'.שמואל: דינה לא כרשות היחיד – לא אומרים 'פי תקרה יורד וסותם'.אביי סובר כרב.גם רבא סובר כרב, ולדעתו רק במקרה זה רב כן אומר פי תקרה וכו' כיוון שפי תקרה זה לשם אכסדרה נעשה.רק רבא סובר כשמואל.

(אם שמואל לא אומר במקרה זה פי תקרה וכו', וודאי שלא יאמר במקרה של אביי ששם פי התקרה לא נעשה עבור הסוכה)

סוגיית פומבדיתאסיכך ע"ג אכסדראיש לה פצימין:אביי: כשרה – כן אומרים 'לבד'.רבא: פסולה – לא אומרים 'לבד' במקרה זה שהפצימין לא נעשו עבור הסוכה.אין לה פצימין:

פסולה – במקרה זה שפי התקרה לא נעשה עבור הסוכה לא אומרים 'פי תקרה יורד וסותם'.

הלכה כסוגיית סורא (וכרבא).

סוכה ש"נראה מבחוץ ושוה מבפנים": כשרה.פירוש: סוכה ש2 דפנות עשויות כהלכתן, והרוח ה3 סמוכה לאכסדרה, ולעומדים מבחוץ זה נראה כהתחלת הדופן ה3.